

Rådet for taushetsplikt og forskning

c/o Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

21. september 2010

Høringsuttalelse – forslag om endringer i forvaltningslovforskriften om behandling av søknader om forskerinnsyn i opplysninger underlagt taushetsplikt

Vi viser til høringsbrev av 21. juni om forslag til endringer i forvaltningslovforskriften om behandling av søknader om innsyn til bruk for forskning i opplysninger som er omfattet av taushetsplikt.

Som kjent er det ikke Rådet for taushetsplikt og forskning som fatter det endelige vedtaket om hvorvidt det skal gis forskerinnsyn i opplysninger som er omfattet av taushetsplikt. Rådets rolle er å uttale seg før forvaltningen fatter endelig vedtak i saken, noe som formelt sett er et spørsmål om samtykke. Forvaltningens plikt til å innhente samtykke fra Rådet er ikke absolutt. Samtykke skal innhentes i de tilfeller der forskeren ønsker å ta direkte kontakt med de personene opplysningene gjelder, og ellers i de tilfeller der forvaltningen ikke finner det klart at en søknad om forskerinnsyn må innvilges eller avslås.

Rådet for taushetsplikt og forskning har ingen innvendinger mot forslaget om å utvide adgangen til å delegere kompetanse til å gi forskerinnsyn. Som departementet peker på, vil dette kanskje kunne føre til at hvert organ behandler færre saker, noe som kan gjøre det vanskeligere å bygge opp kompetanse på denne type spørsmål. Det er mulig at dette kan medføre at Rådet for taushetsplikt og forskning vil få flere saker til behandling enn tidligere. Kravet om samtykke fra Rådet vil kunne bidra til at en får en ensartet praksis, men det vil bare gjelde i de saker der forvaltningen har plikt til å innhente Rådets samtykke før det fattes vedtak i saken. Som i dag vil Rådet i liten eller ingen grad kunne bidra til ensartet praksis når det gjelder forvaltningens vurderinger av om det er klart at innsyn må innvilges eller avslås.

Hva gjelder forslaget om at det ikke lenger skal kreves samtykke fra Rådet for taushetsplikt og forskning i de tilfeller der kompetansen til å innvilge forskerinnsyn er delegert til de regionale etiske komitéene for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK), vil vi bemerke at dette er et forskningsområde som er underlagt omfattende regulering. Rådet for taushetsplikt og forskning har ikke mottatt noen saker om samtykke til at REK gir forskerinnsyn, i løpet av det siste året. Det kan derfor stilles spørsmål ved om Rådet for taushetsplikt og forskning i dag faktisk bidrar til ensartet praksis på dette området.

Forslaget til forvaltningslovforskriften § 9 fjerde ledd nytt annet punktum synes å innebære et forbud mot at REK forelegger søknader om forskerinnsyn for Rådet for taushetsplikt, på lik linje med saker om innsyn i etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenestens arkiver og registre. Slik Rådet ser det, kan det stilles spørsmål ved om det er hensiktsmessig å likestille forskerinnsyn i disse sakene med forskerinnsyn i de saker som REK behandler. Dette forholdet, sammen med de synspunkter som Justisdepartementet peker på i høringsbrevet, kan tilsi at REK fortsatt bør ha

adgang til å forelegge saker om forskerinnsyn for Rådet for taushetsplikt og forskning, dersom REK skulle finne det hensiktsmessig, men uten noen plikt til å innhente samtykke.

Vi antyder følgende ordlyd til forvaltningslovforskriften § 9 tredje ledd nytt annet punktum:

"Saker som behandles av den regionale komiteen for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk i medhold av § 8 første ledd bokstav c, behøver likevel ikke forelegges Rådet selv om forskeren skal ta direkte kontakt med de personene opplysningene angår."

Rådet for taushetsplikt og forskning har ingen ytterligere bemerkninger til forslagene i høringsbrevet.

Med vennlig hilsen

Kirsti Coward
leder

Bente J. Kraugerud
sekretær